

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.

Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 3878

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHELSEA 3878

NO. 54. — STEV. 54.

NEW YORK, THURSDAY, MARCH 6, 1930. — ČETRTEK, 6. MARCA 1930.

VOLUME XXXVIII. — LETNIK XXXVIII.

HENRY FORD IN THOMAS EDISON POVELICUJETA SUŠO

EDISON NE MORE POJMITI, ZAKAJ DRUGI UGLEDNI MOŽJE NASPROTUJEJO PROHIBICIJI

Ford in Edison nista osebno pričala, ampak sta poslala brzojavki. — Ford pravi, da tak pameten narod kot so Amerikanci, ne bo nikdar odpravil prohibicije. — Edison smatra prohibicijo za največji poskus, ki je bil storjen v dobrobit človeštva.

WASHINGTON, D. C., 5. marca. — Danes so začeli pričati pred zborničnim justičnim odborom zagovorniki prohibicije. Pričali bodo sedem dni ter skušali povedati vse, kar jim je na srcu.

Kot prvi je nastopil Samuel Crowther iz Bayside, L. I., ter prečital dve brzojavki. Prvo je poslal Ford, drugo pa Edison.

Sprva se je domnevalo, da bosta prišla gospoda osebno, kar se pa ni zgodilo.

Ford je prepričan, da tako pameten narod kot je ameriški, ne bo nikdar odpravil prohibicije, dočim se Edison čudi, kako se morejo nekateri ugledni Amerikanci zavzemati za odpravo prohibicijskih postav.

Edison pravi: — Kot vedno, sem tudi sedaj prepričan, da je prohibicija največji poskus, ki je bil kdaj vpriporčen v dobrobit človeštva. Moja lastna opazovanja so me dovedla do zaključka, da se prohibicija izvaja najmanj šesdeset procentno in da se razmere v tem oziru nepretrgano boljajo navzlic blodni propagandi. Čudim se le, da se nekateri možje, ki imajo velike sposobnosti in velik vpliv, branijo pomagati, da bi rešili človeštvo pred prokletstvom alkohola.

Kot druga priča je nastopil Edward Keating, urednik železničarskega glasila "Labor" ter bivši kongresnik iz Colorada.

Rekel je, da tiče za sedanjim protisuhaškim gibanjem pivovarnarji, destilaterji in lastniki beznic, ki blufajo narod, da bo izbruhnila državljanska vojna, ako ne prodro s svojimi zahtevami.

Pozval je suhače, naj v vsakem kongresnem okraju postavijo svojega lastnega kandidata, pa se bo kmalu izkazalo, če je dežela za prohibicijo ali proti nji.

Dr. Daniel A. Poling iz New Yorka je rekel, da so mu sporočili ravnatelji vseučilišč in voditelji raznih drugih šol, da dandanašnji mladina dosti manj pije kot je bila pred prohibicijo.

"GRAF ZEPPELIN" PRIPRAVLJEN NA NOVO POLET

Dr. Eckener bo v kratkem vpriporčil nov polet z svojim vodljivim balonom "Graf Zeppelin". Iz Nemčije bo odletel v Brazilijo, od tam pa v Združene države ter bo najbrž 10. maja pristal v Lakehurstu.

Sprva je bilo rečeno, da vodstvo ameriške mornarice ne bo več dalo svoje lope v Lakehurstu na razpolago tujim balonom. Vajetega sta bila že tudi kancelirana dva poleta "Graf Zeppelina". Tozadnja pogajanja med nemško in ameriško vlado so bila pa uspešna, vsled česar bo zamogel "Graf Zeppelin" zopet pristati na ameriških tleh.

MED STARO ŽELEZJE

Od leta 1918 do leta 1929 so prebivalci Združenih držav zavržli petnajst milijonov stopetindevideset tisoč avtomobilov. Zanje so plačali nad dvajset tisoč milijonov dolarjev.

VASQUEZ ODPOTOVAL IZ SAN DOMINGO

SANTO DOMINGO, 4. marca. — Danes sta se vkrcala tukaj bivši predsednik Horacio Vasquez in bivši podpredsednik Dolores Alfonseca. Odpeljala sta se v Porto Rico.

General Estrella Urena, ki je večeraj prevzel predsedniški urad, je imenoval danes pet kabinetskih članov.

NEMCIJA IZVAŽA STRUPENE PLINE

PEKING, Kitajska, 4. marca. — Tukajšnja kitajska trgovska zbornica je poslala nemškemu generalnemu konzulu v Šanghaju brzojavko, v kateri odločno protestira, ker zalagajo razne nemške tvornice Kaj-Sekovo vlado s strupenimi plini. Zbornica pravi, da je tako početje v direktnem nasprotju z dolžbami mednarodnega prava.

OBRAVNAVA V CHARLOTTE

Zagovornišvo navaja izjave, ki niso posebno zanesljive ter skuša s tem razbremeniti obtožene stavekaze.

CHARLOTTE, N. C., 5. marca. — Sinoh je državno pravdnštvo navedlo ves svoj dokazni material, nakar so začeli zagovorniki predstavljati razbremenilne priče.

Po prvih par minutah je postalo jasno, da je zagovornišvo pod vplivom tekstualnih barinov ter da skuša obtožence razbremeniti vsake krivde.

Kot priča je nastopil G. Anthony, ki se je pripeljal z avtomobilom na postajiše tak v času, ko so padli streli, kojih žrtev je postala Mrs. Wiggins. Izjavil je, da so bili stavekarji na trucku, na katerem se je nahajala Mrs. Wiggins do zob oboroženi.

Za njim je nastopil kot priča G. R. Spencer, poslovodja American Mills v Bessemer City. Tudi Spencer je izjavil, da je bil na licu mesta v trenutku, ko je dosegel spot svoj višek.

Razen njegovega avtomobila in trucka ni bilo v okolici nikakega avtomobila. Tako zatrjuje on, dočim so drugi izjavili, da je bila cesta precej natlačena z avtomobili.

Neka ženska je pričala, da so jo stavekazi naprosili, naj priča, da je bil Harace Wheelus doma ob času umora. Ona pa tega ni hotela storiti.

Splošno prevladuje mnenje, da je oddal Wheelus smrtonosni strel. Niti obramba ne bo mogla tega uspešno zanikati.

TAFT VZTRAJA

WASHINGTON, D. C., 5. marca. Ko so večeraj zvečer izdali zdravniški svoj dnevni buletin, so izjavili, da je imel prejšnji predsednik Taft precej dober dan. Zaužil je več hrane kot katerikoli dan v prejšnjem tednu, a njegovo stanje je še vedno istotako otopno kot je bilo prejšnji dan. Nikakega znamenja ni bilo opaziti, da se mu je zdravstveno stanje izboljšalo ali poslabšalo.

ŠTIRJE MRTVI NA ŽELEZNIŠKEM PREHODU

SAYRE, Pa., 5. marca. — Štiri osebe so obležale mrtve, ko je potniški vlak iz New Yorka potonil v nekakšni voz v bližini tukajšnje kraja. Vsi so bili doma iz tukajšnje okolice.

ONTARIO IMA VELIK PREBITEK

TORONTO, Kanada, 5. marca. — Provincijalna zakladničar J. D. Montheith je objavil danes v zakonodaji, da je imela država Ontario največji dobiček v vsej zgodovini province. Prebitek je znašal tekoma leta 1929 več kot dva milijona in pol dolarjev in da bo znašal tekoma leta 1930 še več. Skoro vse to gre na rovaš prohibiciji, ki vlada v Združenih državah.

MEHIKA NAROČILA SEDEM- DESET AEROPLANOV

MEXICO CITY, Mehika, 5. marca. — Vlada je naročila pri Fairchild Aviation korporaciji v New Yorku sedemdeset aeroplanov, katere bodo porabili za mehiški zračni oddelak. Aeroplani bodo sestavili v Mehiki pod nadzorstvom tvorniških zastopnikov. Trideset jih bo dovršenih že pred poletjem.

150 ŽRTEV POVODNJI V FRANCIJI

Ker se je porušil nasip, so reševalna dela zelo ovirana, in število žrtev utegne biti še večje.

PARIZ, Francija, 5. marca. — Policijska prefektura v Montauban je oficijelno sporočila, da znaša število smrtnih slučajev 150, ker se je porušil Tarn nasip pri Moissacu. Domneva se, da bodo reševalci, ki so zaposleni pri nasipu našli še več žrtev.

V Montaubanu je tritisoč oseb brez strehe, kot je sporočila policija.

Minister za javna dela George Perinat je dospel sinodi v Montauban, a ni mogel potovati naprej v Moissac. Sporočil pa je, da je uničenje več kot je domneval.

Policija cení, da je več kot osemdeset odstotkov domov v poljedelskih okrajih preplavljenih in da je uničenih več važnih tovarn.

Nasip, ki zadržuje vodovje, se bo najbrž porušil še nocoj, in prebivalci Montaubana so začeli bežati v višje ležeče kraje.

Prebivalcem je začelo zmanjkovati hrane. Ako ne dobe takojšnje pomoči, bodo morali stradati.

Maissac nasip se je porušil večeraj zvečer pod pritiskom velikih hudournikov. Takoj zatem se je vilo deset čevljev visoko vodovje po pokrajini. V Moissacu je bilo porušenihi najmanj petdeset hiš.

Moissac ima davet tirov prebivalcev. Število žrtev bo postalo znano, ko bodo preiskane vse razvaline porušenihi domov.

ILEANA JE IZGUBILA ŽENINA

Kakorhitro bo sprejel snubec tozadevno obvestilo, bo izjavila romunska vlada, da je zaroka razdrta.

BUKAREŠTA, Romunska, 5. marca. — Romunski poslanik v Nemčiji bo informiral grofa von Hochberga, da je njegova zaroka z romunsko princeso Ileano razdrta v soglasju z dogovorom med romunsko vlado in kraljevo družino.

Kakorhitro bo grof potrdil sprejem tega poročila, bo oficijelno objavljeno, da je bila zaroka razdrta.

Splošno prevladuje mnenje, da je vse to insceniral dvorni minister H. Hott ter zahtevajo, naj izjavi, da je to storil na svojo lastno pest ne pa v imenu romunske vlade.

Kakorhitro se bo vrnila princesinja Ileana na Romunsko, bo prišel v Bukarešto jugoslovanski kralj Aleksander ter se udeležil privatne konference glede zadev romunske kraljeve družine. Ob tej priliki bodo razpravljali tudi o vprašanju, kdo naj se poroči z Ileano in kje naj sin prince Nikolaj išče neveste. Nadalje bodo razpravljali glede povratka prince Karola.

Kraljica Marija-vdova je že ponovno zahtevala, naj se dovoli princu Karolu povratek na Romunsko. Spomladaj se bo kralj Mihael podal na pot po svojem kraljestvu. V vsakem večjem romunskem mestu se bo mudil več kot en teden ter si ogledoval šole in dobrodelne naprave. Sprejemal bo tudi deputacije.

ŠPANSKA BO DOBILA NOVEGA DIKTATORJA

Ustavni režim ne bo mogel zadostno ščititi kralja. — Vrednost španskega denarja je znatno padla.

MADRID, Španija, 5. marca. — Intenzivna republikanska propaganda v armadnih krogih bo imela najbrž za posledico ustanovitve nadaljnjega diktatorstva po pretvezo, da je treba braniti kralja Alfonza in njegovo krono.

Tozadevne govorice krožijo že več kot en teden.

Prva naloga Berengueria kot ministrskega predsednika, je bila pomiriti duhove. To je pa bolj težavno, kot je domneval, ker sta se pojavili dve radikalni opozicijski sili. Prva je ostala verna Alfonzu, druga mu pa nasprotuje.

Vsled tega je lahko domnevati, da se bo pojavil kak general ter izločil Berengueria, ker ne more za dostno zavarovati sedanjega režima.

Padeč denarne vrednosti je imel velik politični učinek. Nihče si ne upa napovedovati, za koliko bo še padla vrednost peze.

Ministrsko izjavo s katero so bile zavlečene volitve za nedoločen čas so pojasnili večeraj z novo izjavo, da so bile volitve le začasno odgodene in se bodo vršile takoj, kakorhitro se bo položaj nekoliko pomiril.

Neizogiben pa je zaključek, da je pet tednov po resignaciji diktatorja Primo de Rivero Španija izpostavljena veljim težkotam kot je pa bila v katerikoli času tekom zadnjih petih let.

STIMSON MOČNO PREHLAJEN

LONDON, Anglija, 5. marca. — Državni tajnik Stimson je moral ostati danes doma, ker se je močno prehladil. Dr. Higgins, ki ga zdravi, je izjavil, da ni njegova bolezen nevarna, temveč da bo Stimson prišel v London koncem tedna, da obnovi pogajanja na mornariški razorožitveni konferenci.

SKRAJŠANI DELOVNİK ZMANJSUJE NEZAPOSLE- NOST

MEMPHIS, Tenn., 5. marca. — Po mnenju Paula J. Aymona, predsednika Tennessee Federation of Labor bi uvedba petdnednega delovnega tedna znatno zmanjšala število nezaposlenih.

To se je posebno pokazalo v stavbiški industriji, kjer je ponekod že uvedel petdnedni delovni teden.

CHAPLIN BO ZOPET IGRAL

HOLLYWOOD, Cal., 5. marca. — Znani filmski igralec Charles Chaplin bo začel zopet igrati ter je v to svrhu osnoval s peterimi drugimi igralci veliko filmsko kompanijo, ki bo potrošila vsako leto od pet do deset milijonov dolarjev za nove slike.

KATALONCI ZAHTEVAJO REPUBLIKO

BARCELONA, 5. marca. — La Accelona Catalana, list, ki se je že dalj časa zavzemal za katalonsko samoupravo, je izdal večeraj manifest, v katerem je proklamiral republiko ter rekel, da bo ta vladna oblika kmalu obveljala.

VSE KULAKE JE POTREBA IZTREBITI

Ako bodo kmetje sodelovali pri vladnem načrtu, bodo imeli vsega za potrebo, v nasprotnem slučaju jim bo pa slaba predla.

MOSKVA, Rusija, 5. marca. — Predsednik centralnega izvršilnega odbora Sovjetske Unije, Mihael Kalinin, je večeraj govoril kmetom v okraju Boronoi ter svetoval bogatim kmetom (kulakom), naj sodelujejo pri ureditvi ekonomskih načrtov vlade.

Med drugim je rekel naslednje:

Čeprav se zdi izločenje kulakov trdo in neusmiljeno, je vendar absolutno potrebno za zdravi razvoj kolektivnega farmanja. Če bodo kmetje na kolektivnih farman pripomogli k dobri produkciji in izvedbi finančnega načrta, bodo imeli vsak dan porcio mesa. Če se ne bodo obnesli, naj jim pa Bog pomaga.

Iz Kalininovega govora je razvidno, da vlada ne more več mirno gledati, da bi kmetje svoje farne neproduktivno obratovali ali zapravljali svoj čas z nekoristnimi posli.

Če bomo dosegli svoj cilj, — je izjavil Kalinin — ne bo nobene sile na svetu, ki nas bi mogla uničiti.

SOFIJSKI UREDNIK IN TOVARIS UMORJENA

SOFIJA, Bolgarska, 5. marca. — Vasil Poundev, izdajatelj in urednik macedonskega lista Vardar, in njegov tovariš, sta bila večeraj zavrato umorjena v Sofiji. List Poundeva je močno opomiral neki drugi fakelji v macedonski stranki.

STRADIVARIJEVE GOSLI

SPEZIA, Italija, 5. marca. — V stanovanju delavca Eriberta Manzinja so našli gosli, ki so po mnenju strokovnjakov delo slavnega Stradivariusa. Na goslih je letnica 1723.

ANGLIJA JE PRIPRAVLJENA

Ako ne dovoli Anglija Indiji samovlade, se bo pričela splošna kampanja nepokorščine.

KALKUTA, Indija, 5. marca. — Indijski voditelj Mahatma Ghandi je poslal angleškemu podkralju lordu Irwinu ultimatum. V ultimatu je vsebovan poziv indijske nacionalistične stranke na pasivni odpor proti angleški nadvladi.

Ce ne bo dala Anglija v štirinajstih dneh Indijcem samovlade, bo uveljavljena splošna kampanja za civilno nepokorščino.

Ghandi je v principu nasprotnik vsakega nasilja.

LONDON, Anglija, 5. marca. — Daily Mail je dobil iz Ahmedabada rojstnega kraja Ghandija poročilo, da je indijska vlada odredila vse potrebno, da nastopi proti kampanji civilne nepokorščine.

General Sir William Heneker, kojega glavni stan je v Puni, je dobil navodila, naj ima pripravljeno vse vojaštvo.

Iz tega seda sklepali, da bodo Ghandi in njegovi pristaši aretirani, če ne bodo hoteli plačevati davkov ali če bodo pridobivali sol neopiraje se na vladni solni monopol.

V Ahmedabadu, kjer je dosti Ghandijevih pristašev, vlada že važno vrvenje. Z vsakim vlakom dopre tja veliko število Ghandijevih pristašev.

TRIJE OTROCI MRTVI V OGNJU

CENTREVILLE, Iowa, 5. marca. — Trije otroci Mr. in Mrs. Lewis Evans so zgoreli danes v ognju, ki je uničil njih bivališče. Mrtvi so: Marija, stara 14 let; Helena, stara 12 let in Glen, star 10 let. Zakonska sta se prebudila ter našla hišo v plamenih. Skočila sta skozi okno ter nista mogla rešiti otrok, ki so spali v drugem nadstropju. Dva mlajša otroka sta bila rešena.

Evans, ki je premogar, je bil močno opečen, a bo okrevljal. Najstarejša hčerka je bila z doma.

DENARNA NAKAZILA

ZA VAŠE RAVNANJE NAZNANJAMO, DA IZVRŠUJEMO NAKAZILA V DINARJIH IN LIRAH PO SLEDEČEM CENIKU:

v Jugoslavijo		v Italijo	
Din	500 \$ 9.35	Lir	100 \$ 5.75
"	1000 \$18.50	"	200 \$ 11.30
"	2500 \$ 46.00	"	300 \$ 16.90
"	5000 \$ 91.00	"	500 \$ 27.40
"	10,000 \$181.00	"	1000 \$ 54.25

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do \$30 — 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Stranke, ki nam naročajo izplačila v ameriških dolarjih, opozarjamo, da smo vsled sporazuma z našimi zvezami v starem kraju v stanu znižati pristojbino za taka izplačila od 3% na 2%.

Za izplačilo večjih zneskov kot goraj navedeno, bodisi v dinarjih ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej z nami sporazumete glede načina nakazila.

Izplačila po pošti so redno izvršena v dveh do treh tednih. NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO 75c.

SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Barclay 0380

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President Louis Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
In Kanado	Za pol leta	\$3.50
za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan, izvenredni nedeli in praznikov.

Dopis brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovito pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prošimo, da se nam tudi prejšnje bivalisce naznači, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: Chelsea 3878

RAZKOL V ORGANIZACIJI

Posledica razdora, ki se je pojavil v organizaciji koparjev mehkega premoga, bosta dve konvenciji, kojih ena se bo pričela dne 10. marca v Springfield, Ill.

Illinoiški okraj se je dosedaj uspešno ustavljal vsem naporom Johna L. Lewisa, predsednika United Mine Workers, da dobi kontrolo nad njim.

Na konvenciji bo najbrž sprejet predlog, da se okraj odcepi od mednarodne organizacije ter potegne seboj čim več mogoče okrajev.

Za isti dan je sklicala administracija pod Lewison konvencijo v Indianapolis.

Harry Fishwick, predsednik illinoškega okraja, največjega okraja v polju mehkega premoga, je sklicel zaenot s svojimi tovariši konvencijo, da stori novo organizacijo.

Na Fishwickovi strani sta John Walker, predsednik Illinoške Delavske Federacije in Frank Farrington, bivši predsednik illinoškega okraja in nekdanji najhujši tekmeec za predsedništvo United Mine Workers.

Po mnenju illinoških majnarjev bo boj vroč in dolgotrajen zaradi ostrega nasprotstva, ki vlada med illinoškim okrajem in mednarodno unijo.

Spor se je pojavil pred par meseci, ko je naročil John L. Lewis uradnikom illinoškega okraja, naj mu izročijo urade, poslopja in lastnino, češ, da niso pravilno gospodarili z blagajno.

Fishwickova skupina ni vpoštevala tega povelja ter je izposlovala pri sodiščih dovoljenje za svoj obstoj.

Nadalje je v tem boju Fishwickov zaveznik tudi Alexander Howat, načelnik kansaških majnerjev, ki se je bil pred leti nekoliko pobotal z Lewison, dočim je zdaj zopet na bojnem pohodu.

Na konvenciji v Indianapolisu bodo skušali reorganizirati illinoški okraj. To pa ne bo šlo tako lahko, ker je v Illinoisu precej delavna tudi komunistična organizacija, National Miners Unija.

Položaj bo najbrž involviral Ameriško Delavsko Federacijo, kajti v Indianapolisu bodo skušali odstaviti Walkerja, češ, da se je izneveril svoji nalogi.

Walker, ki je star in odločen nasprotnik Lewisa, se bo boril do konca.

Istočasno bo pa tudi Walkerjevo stališče precej omajano, kajti edinole unije, ki so v dobrih odnosih z Ameriško Delavsko Federacijo, zamorejo biti članice državnih federacij.

Naj se zgodi v Springfieldu in Indianapolisu to ali ono, eno je gotovo, da bo boj vroč in dolgotrajen.

KAKO JE V AVSTRALIJI

Peskovite pušce, velemešta, divji predeli, mnogo sveta in malo prebivalstva, dosti solca in picele dež — tako je Avstralija. Da se kreči sama, da se kaj napravi iz peševja, koliko volje in vztrajnosti je tudi treba! Gosodarska podjetja najdes do 1500 km daleč, a sprito oddaljenosti od velemešt se stroški silno dvigajo. Kar se tiče prvotnega stanovnika, domačega črnca, je iti v notranjost, če ga hočeš najti. Biva daleč na žgočem severu, na tisoče in tisoče km od velikih mest. Bill so ljudozrci. Nekdanji pesoglavci se sedaj ogibljuje belokožcev, kladijo se po ozemljih, ki so njim prihranjeni. Dokler bo zamorec mogel loviti klokana, mu bo življenje zagotovljeno. Vendar

kenguruj se redi in deželjan se bo moral odreči kočevalstvu ali pa poginuti od glada. Belopoltec, ako je brez pcela, je še večji siromak od črnca. Namesto da bi hodil na lov, hodi prosjačiti prehrane v ljudsko kuhinjo. Protivja v tej novi deželi so prevelika. V notranjosti — ne preprostejša življenje: v velemeštih — ameriški sistem. Še vedno prevladujejo izseljencev doteka iz Anglije in Italije. Na trajno zaposlitev se ni moči znašati. Delovnih mesecev je komaj sedem. Ostali del leta — neprostovoljen in neplačan dopust. Trdo delo borna plača, to pač ne more privabiti v avstralsko pokrajino tistih, ki so se naveličali mestnega življenja.

Dopisi.

Glenfield, N. Y.

Prosim Vas da mi objavite ta dopis v Glas Naroda.

Vsak prične z delavskimi razmerami, zato jih hočem tudi jaz opisati. Tukaj so prav slabe. Čakamo že 2 meseca, da nam bo naznanila parna piščalka, da se prične delati pa zaman. Kakor se sliši, bodo prodali dne 24. marca parno žago in ves gozd, če bo imel kdo kupiti, seveda.

Tukaj nas je le par Slovencev ostali so se pa porazgubili, vsak po svoji poti.

Vreme imamo prav spomladansko, snega prav malo, pa še ta se izgublja.

Druhih novic ni posebnih. Omeniti moram, da se je oglašila pri družini Frank Slejko gospa Storkija in je pustila prav čvrsto deklico, pri družini John Mihelc pa lepega fantka.

Očema družinama izrekamo naše čestitke!

John Marinič.

Conemaugh, Pa.

Zelim opisati nekoliko razmere v tej okolici, kar se tiče nas Slovencev.

Na društvenem polju napreduje ta okolica, kljub bolj slabim delavskim razmeram, sorazmerno dobro v vseh oziirih.

Tukajšnje slovensko pevsko in izobraževalno društvo "Bled" je priredilo v soboto 1. marca veselico z igro "Njen dnevnik", katera je bila jako dobro igrana od tukaj rojenih mladeničev in mladenk. Igrali so jo v slovenskem jeziku nad vse pričakovanje dobro, kar prica, da se tukajšnja mladina zaveda svoje narodnosti ter žrivi veliko svojega prostega časa za prosep in napredek društva v tem oziru.

Dolžnost nas starejših bi bila, da bi jim v takih slučajih ob priveditvah iger in veselje dali naše priznanje ter se udeležili njih priveditve, ter jim s tem dali pobudo se k večjemu nagneju do našega slovenskega življa v Ameriki.

Za zadnjo prireditve so imeli jako veliko učenja, ker igra ima jako veliko besed in je tudi prilično dolga ter vsestransko zanimiva. Po mesto da bi se druga društva iz okolice udeležila te prireditve, so pa še sama imela oziroma priredila veselice na isti večer, kar je jako obalovanja vredno. Izgovor, da niso vedeli za to prireditve je ni čeven, ker pevec so razglasili še jeni, da bodo priredili igro na omenjeno soboto, pa so jo enostavno gnojirali.

Kakor sem čul, namerava slovec, in izobr. društvo "Bled" prirediti koncert s piknikom na dan 1. junija 1930. Prostor in čas prireditve.

† NAZNAILO.

Dolžnost me veže, da naznamim sorodnikom, znancem in prijateljem žalostno vest, da je umrla moja preljubljena mati

MARGARETA STOPAR

starosti 71 let, doma iz Velikega Brda pri Jelšanah. Bolna je bila le par dni: en dan pred smrtjo je skuhala svoji družini večerjo, in dne 6. februarja zjutraj je bila že mrtva.

Doma zapušča enega sina in dve hčeri.

Tebe, nepozabljena ljuba mati, priporočam v blag spomin.

Zalutajoči sin:

Anton Stopar.

Slovensko Delavsko Podporno Društvo, ink.
(Slovenian Workingmen's Benevolent Society, Inc.)
NEW YORK, N. Y.

ODBOR

Predsednik: MICHAEL PIRNAT, 680 Seneca Ave., Bklyn., N. Y.	Podpredsednik: VICTOR KOBLICA, 1730 Gates Ave., Bklyn., N. Y.
Tajnik: JOHN YUKAS, Jr., 465 Hunsd. St., Bklyn., N. Y.	LOUVRE: GIOVANELLI, 1825 Cathala Ave., Bklyn., N. Y.
Zastopnik: FRANK PADAR, 96 Evergreen Ave., Bklyn., N. Y.	
Nadzorniki: I. FRANK CIGAR, 1825 Woodbine St., Bklyn., N. Y.	H. FRANK KOŠAK, 2373 Cathala Ave., Bklyn., N. Y.
	III. JOHN KRIZEL, 1822 Linden St., Bklyn., N. Y.

DRUŠTVO OBSTOJI ŠE-LE 11 LET IN IMA V BLAGAJNI
OKROG OSEM TISOČ DOLARJEV

Društvene seje se vrše vsako drugo soboto v mesecu v društveni dvorani 261 St. Nicholas Ave., Brooklyn, N. Y. — Rojaki in rojakinje v New Yorku in okolici zavarujte se za slučaj bolezni ali nesreče. Za natančna pojasnila se obrnite na katerega zgoraj omenjenih odbornikov.

ditve bo naznanjen potom časopisja ob pravem času.

Torej se tempotom prosi, da bi druga slovenska društva iz okolice ne prirejala piknikov na dan 1. junija 1930 ter da bi se udeležili te slavnosti, če s tem dati malo priznaja naš mladini in obenem jim dati poguma še k večji delavnosti za našo narodno zavednost in čast.

Upajoč, da bodo društva upoštevala ta apel ter se udeležila prihodnje prireditve polno številno, za kar jim že vnaprej kličem: hvala! Pozdrav vsem Slovincem in Slovenkam v Ameriki.

Eden navzočih.

Youngstown, Ohio.

Prosim Vas, potrpeti z naročnino do meseca aprila, ker se tukaj jako slabo dela in imam za plačati dosti davka. Prosim Vas, pošljite mi Koledar, v katerem je slika Petra Zgaga, ki nam dela kratak čas v svoji koloni.

Rojake opozarjam, naj ne hodijo sem za delom. Zaenkrat ni nič, to da pravijo, da bo koncem tega meseca dosti dela. Toda jaz ne verujem prav dosti v taka prerokovanja. Če bo res kaj boljše, bom že sporočil.

John Stupic.

MOJSTRSKA OPERACIJA LOBANJE

Na Eisbergovi kliniki je docent dr. Winkelbauer izvršil operacijo, za kakršno imajo kirurgi redko-kdaj priliko. Na kliniko je bil oddan 14-letni deček, ki je tožil, da ima neprestano glavobol. Preiskava je dognala, da se dela dečku na temenu pod lobanjo tvor, ki bi ga moral odstraniti, da obvarujejo dečka smrti ali blaznosti. Lečenje z Roentgenovimi žarki ni bilo uspešno in razvoj tvora je vedno bolj ogrožal možgane, zato so se zdravniki odločili za operacijo, ki so jo izvršili v nekoliko etapah, dokler niso dečku končno odstranili celotno gornjega dela lobanje na temenu. Tvor se je bil razvil že tako močno, da je že skoraj zajel možgansko opno, zato je bil za operacijo že skrajni čas. Tvor so se izkazal kot rak in zdravniki smatraje, da je deček po operaciji že iz nevarnosti. Glavobol je popolnoma prešel, pacient že hodi in glavo mu varuje csebna, za ta primer izgotovljena cepica.

PAIN-EXPELLER

Le za zunanjo uporabo pri

Bolnih mišicah
Prvotnih prehladih
Bolečinah v prsih
Okorelem tilniku
Bolečinah v hrbtu
Izvitih in
Prevelčenjih
Nevralgiji

Dobite pristnega ANCHOR
trgovca znanika na vsakihi zalogi
vas zavaruje.

Kupljica, ki nudi polna navodila
ter opisuje številne uporabe PAIN-
EXPELLERJA, je priložena vsaki
steklenici.

V vsaki lekarni
35c in 75c.
Ali direktno iz:

The Laboratories of
F. A. RICHTER & CO.
BERRY AND SOUTH FIFTH STS.
BROOKLYN, N. Y.

KILLS PAIN

ZANIMIVI in KORISTNI PODATKI

FOREIGN LANGUAGE INFORMATION SERVICE—Jugoslav Bureau

Stanje nezaposlenosti.

Zadnji buletin zvezne posredovalnice za delo (United States Employment Service) pripoznava, da je mnogo nezaposlenosti, ob enem pa omenja, da je opaziti smer proti večji zaposlenosti. Veliko nezaposlenosti se je pokazalo tekom prvega dela januarja, ali koncem meseca je pokazal znatno izboljšanje. Urad je mnenja, da tekom prihodnjih dveh ali treh mesecev bomo imeli normalno zaposlenost. Gradnje v mnogih državah so bile ustavljene radi vremena in velik del tesarjev je brez dela. Čestne in občinske gradnje niso se začele radi vremena, ali pa so bile ustavljene. V mnogih industrijah je bil obrat skren in zaposlenost znižana, kar vse prispeva k nezaposlenosti.

Zezezo in jeklo, ki se smatra kot barometer gospodarskega stanja, dobro obeta za 1930., kajti je mnogo velikih naročil za vse vrste železnih in jeklenih produktov. Nekateri avtomobilski industrije delajo še vedno "part-time", ali izgleda, da bo kmalu več zaposlenosti v tej industriji. Tovarne, ki izdelujejo radia in pritlikline radia, niso pokazale nikakoli zboljšanje zaposlenosti. Premogovna industrija še vedno trpi na znatni nezaposlenosti.

Dasi je razvidno, da je precej nezaposlenosti zavladovalo po vsej deželi, vendarle nekatere pokrajine so trpele več kot druge.

V državi MASSACHUSETTS, je bilo manj dela dela v industrijah čevljev, tkanin, kovin, draguljev, kavekva in celuloja in zato večje nezaposlenosti v istih. Prenehanje del pod milim nebom slabe sezone je povzročila veliki prebitek nezaposlenih delavcev. V večjih mestih je velik prebitek pisarniških delavcev. Mnogo tovarn širom države je omejilo produkcijo in odpustilo delavce. Dve večji tovarni sta bili zaprti.

V državi CONNECTICUT je obvladoval "part-time" v industrijah tkanin, v ladjedelnicah in v klobučarski industriji. Večina tovarn v New Haven obratovala je le štiri dni na teden. V mestih Hartford, Bridgeport, Stamford in druge so bile vse tovarne v obratu, ali produkcija je bila omejena.

V državi NEW YORK je bilo manj zaposlenosti v raznih strokah. Mnogo tovarn in delavnic je obratovalo z manjšim številom delavcev. Število nezaposlenosti je bilo nekoliko povečano radi prihoda delavcev iz drugih krajev, ki so prišli v New York po ustavitvi dela pod milim nebom. Je bilo prav malo povpraševanje po izurjenih mehanikih.

V državi PENNSYLVANIA je bilo znatne nezaposlenosti tekom januarja v raznih mestih širom države. To večja posebno glede industrijalnega okraja Pittsburgha in Philadelphije. Okolo Scrantona se je v premogovnikih dovoljno delalo. Pričakuje se odlično zboljšanje položaja v mnogih industrijah takoj začetkom spomladi.

V državi WISCONSIN se poročajo nekoliko več zaposlenosti v raznih glavnih industrijah, ali tudi v tej državi je bilo mnogo nezaposlenosti.

Med stavbenimi in tovarniškimi delavci. Skoraj vse tovarne v Kenoshi so obratovala le deloma. V Milwaukee je bil odviden prebitek delavcev skoraj v vseh strokah. V državi MICHIGAN so skoraj vse tovarne poročale večjo zaposlenost ali prihod mnogih delavcev iz drugih krajev je povečal število nezaposlenih. Tovarne avtomobilov in avtomobilskih pritliklin v Detroitu, Flint in Lansing obratujejo še vedno deloma z manj močmi.

V državi ILLINOIS je bilo se precej zaposlenosti in produkcije v premogovniških in v industriji železa in jekla. V večjih mestih je bilo mnogo nezaposlenosti med pisarniški delavci in prav malo povpraševanja po njih. V Chicago je prevladoval prebitek moških ženskih tovarniških delavcev.

V državah MINNESOTA, NEBRASKA, in v obeh DAKOTAH je zima in sneg še povečal nayašno mrtvo sezono tekom januarja. Čestne gradnje počivajo. Ker ni sedaj na prostem dela, je mnogo nezaposlenih tesarjev, pisarjev, zidarjev in neizurjenih delavcev.

Države v pogorskih pokrajinah na zapadu in ob pacifični obali poročajo o običajni sezonski nezaposlenosti tekom zimskih mesecev. Glasov poročila federalne posredovalnice za delo gradnje in druga dela na prostem bodo začele v velikem obsegu takoj ob spomladi, kar bo absorbirali precej nezaposlenosti.

ZADEVA S PEČJO

Angleški ministrski predsednik Dasacl se je nekje opoldne sprehajal po svojem posopstvu in videl nekakega svojega najemnika, ki je obedoval kar v cestnem jarku, čeprav je bila njegova kočja v bližini.

"No, dragi Henrik", ga je vprašal, "zakaj ste si dali vendar prinesiti kesilo kar na cesto?"
"Ah, gospod", je ječjal možak, "v izbi ne morem jesti — ker se peč preveč kadi, in..."
"No, to se mora pa takoj popraviti", je rekel minister, "grem, da si ogledam to peč".

In preden je mogel možak odgovoriti, je bil minister že v koči. Toda jedva je odprl vrata, mu je že priletela na glavo kuhaličica, iz ogradnja pa je prihajal besnen ženski glas: "Glej, da izgineš takoj ti stara pokveka!"

RAD BI IZVEDEL za naslov ANTONA SAMSA. Pred 5. leti je bil tukaj v gozdu za Boardingbosa pri C. R. R. & L. Co. Njegovo sedanje bivalisce mi je neznan, zato prosim, da se mi oglasi.
Frank Obreza, Box 734, Richwood, W. Va.
(2x 5&7)

KJE SE NAMAHA JOŽE GRAMC, doma iz Čeden, fara Catež pri Brezicah. Pred 9. leti je bil v Cleveland in potem v Colorado. Išče ga njegov prijatelj: — John Jalovec, Maple Ave., R. F. D. 1, Geneva, Ohio.
(2x 5&6)

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE,

ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

Peter Zgaga

— Bog ve, kdo je znašel davsk za same?

— Oženjeni.

— Ne amete toliko pti. Če boste žejni, pojejte jabolko, ki vam nadomesti vrček piva.

— To bi bilo jabolko, gospod zdravnik!

— Življenje ali denar! — je zakrčal v gozdu razbojnik.

— Tu imate vse, toda čemu ta krik? Če ima kdo pravico kričati, jo imam menda in prvi vrsti jaz.

— Zakaj se pa danes tako skrbno oblačis in lepoticis?

— Zato, da postane moj drugi mož ljubosumen na prvega, da bo moj domaći prijatelj vedel, koliko sem vredna.

— Zakaj ste pa sadili čebulo med krompir?

— Ker je zemlja zelo suha, a ona čebula se bodo krompirjeva očesa solila in tako se zemlja namoči.

Kapitan gre mimo vojaka, ki stoji kakor struna na straži. Vojak ne pozdravi. Kapitan ne reče nič, pač pa se nalašč vine mimo vojaka. Gre mimo njega trikrat, toda vojak ne pozdravi. Kapitana mine potrpečljivo.

— Čaj, kako dolgo boš pa še stal tu kakor lipov bog?

— Se eno uro, gospod kapitan! — se odreže vojak.

— Da, da, je dejal starejši bančni uradnik svojemu mlajšemu tovarišu, časi so se izpremenili. Prej se je zaslužil denar in so lahko blagajniki pobegnili, sedaj smo pa že tako daleč, da pobegnejo večinoma sami.

Malo Eliac je papa pred odhodom v pisarno nasekal, ker je bila poročna. Ko se vrne iz pisarne, zakliče Eliac v sobo:

— Mamica, tvoj mož je prišel!

Gospodinja je bila z dekle sama doma, ko je naenkrat nastal potres in se je vsa hiša stresla.

— O moj Bog, — je vzdiknila gospodinja — svet se podira, pa ni nobenega vruga doma.

Poglejte no, gospod kretnar, kaj sem našel. Lani mi je izgnil ta deznik, ki je bil še čisto nov, sedaj pa stoji na istem mestu ves preluknjan in z odlomljeno kljukco.

— Ali vam nisem dejal, da hodijo k meni samo pošteni ljudje.

Vas podnajemnik pa dočva vedno cele kupe pism. Ta mora imeti mnogo opravka z ženskami.

— Kaj se? To je pošten človek.

Dobiva samo neplačane račune.

— Ali veš, kakšna je najstrožja kazen za dvoženstvo?

— Dve tačci.

— Pahljačo bi rada kupila.

— Pahljačo? Kakšno pa želite, gospa?

— Tako, da bo v skladu z mojim obrazom.

— Take pa ne bo težko najti, saj imamo ročno slikanih mnogo v zalogi.

Policaj: — Tu je prepovedano loviti ribe. Plačajte globo.

Ribič: — Saj ne lovim rib, samo črva kopljem.

— To ni izgovor. Tu je prepovedano tudi kopanje brez kopalnih hlače. Ker vaš črv nima kopalnih hlače, morate plačati globo.

V volilnem okraju bivšega predsednika Coolidge-a je bil prvič v zgodovini izvoljen "moker" demokrat.

Tudi to je znamenje časa in siicer precej pomembno znamenje, kajti kandidat je dobil 6500 glasov večine.

Neko poročilo glede razorožitvene konference v Londonu pravi, da so Francozi položili karte na mizo. Vse karte? Skorogotovo ne.

Kajti Francoz je star lisjak in ima najbrž še katero v rokavu.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

S. SCOVILLE

NOVELA IZ KANADSKIH GOZDOV

Na neprodne šume zapadne Kanade je padel mrak. Nežna modrina severnega sija je enakomerno pobarvala gosti zimski gozd. Pod polračimi vejami je nenadoma vsi oživel: začelo se je nočno življenje gozdnih prebivalcev. Zveni druga za drugo ostavljajo svoja telesa in se odpravljajo na lov, na boj in na ljubezenske pohode.

Iz gošče se nenadoma začujejo čudni glasovi. Za človeško uho done kakor jecanje otroka, gozdne prebivalce pa obliva zona ob tih, tajnstvenih zvokih. Samo največje glasovi, s suhe jelke se glasi grozavej manjši divjačini. Iz dupla polnevidno vajo se je pomolila okrogla glavica, kmalu pa se pokaže cel zival in ročno spleza po debelu nazvzdci z glavo naprej. Podoben je veliki črni mački z velikim kosatim repom in z okroglo črno glavico. Lovi rib, Indijanci pa so ji dali ime "morilka v temi" in ta naziv je popolnoma utemeljen. Kljub okrogli glavici in zelo kratkem videzu zvali "ribič" v družino podlasce, je gotovo najmočnejši in najkretnejši roparica severnih gozdov.

Prisedši na zemljo, sledi takoj eni izmed stecov, ki jih je odkrila v obližju svojega dupla. "Pekan" — tako nazivajo zver Indijanci — živi samotarsko življenje, kakor različna podlasce. Njegovo nevarno družinsko življenje traja vsako leto le nekoliko jesenskih dni. Kadar ga poskuša družica zahrbtno zadeti, vsamec, da so končani dnevi ljubezni, zato se jadrno umakne iz njene bližine ter si nekoliko milj dalje poišče duplo za svoje stalno bivališče. Njegovo vitko telo se po kaccje prilagodi hoji po snegu in široko čelo mu daje prav nedolžen videz.

Vse živali pa se ne dajo zavesti po tej navidezni krotkosti. Kuna, ki si je ravno našla verenično gnezdo v rogu mladega drevesa, zagleda pekana in pri tisti priči pozabi na plen. Drevo pod njo zadetih ter obvesti verenično obitelj o nevarnosti. Gnezdo stoji preračunano na mladem drevesu, ki z gibanjem izda vsak nevaren obliž. Veverice se otme v temo sosednjih dreves, ko kuna prestrašena obstane pred pojavom nevarnega "ribiča". Z velikanskim skokom se otme pretečemu pogledu na bližnjo smreko in šine kakor senca okoli debela. Ali prepozno! Pekan je v par skokih pri smreki in ročno ple-

za na njo. Zlatorjava kuna se vija in previja, skače ko pšica z veje na vejo, vendar vedno bliže čuti svojega preganjalca. Z vsakim skokom je črni ropar bliže nesrečni zlatici. Med tem je begunec dospel do samotne jelke, na katero se v ostrem kotu naslanja drugo manjše drevo. Kakor misli urno se popne zlatice po posebnem drevesu na jelko in beži po debelu zopet na zemljo. Pekan pa je prilomastil vse bolj prestrašen. Z enim skokom prereže kot in je na debelu jelke v tistem trenutku kot zlatice brzi nizdol. Zasedlovanja žival v hipu vidi, da je pri tem izgubila razdaljo, ki jo je doslej delila od zasledovalca. Zato se z visko požene na tla in izgrine v visokem snegu. Ko se izkobača iz snega, jo pred vrtino že čaka nelagodni ribič. Ljubica zunanost zlatice se v tem trenutku spremeni v podobo obupa in srda. Okroglice črne oči se ji zalijejo s krvjo in zobje ji zareže v nedopovedljivem besu. Glasno zarenči in takoj poskusi napad na sovražnika vrat, prijem ki je pri podlascah podedovani način obrambe ul napada. Nasprotnik pa je takisto uren in znatno močnejši. Z majhnim gibom se izmuzne in svetli zobje zlatice komaj na lahko coplazuje otrdelo kožo na plečih pekana. Preden mora kuna ponoviti napad, jo zgrabi pekan za grlo in v trenutku se zlati vrat kuna oblije s toplo rdečo krvjo, ki jo ribič slastno srka. Njegov okrogli obraz ni med bojem niti trenutke izgubil onega značilnega krotkega, nekoliko zamisljenega izraza. Brez strasti vrši morilec svoje zločinsko delo.

Ko si je našel prvo slast po krvi, si zavilati pekan mrtvo trupelce preko glave in ga nese spravit v rogovilo, uverjen, da se ne bo nihče dotaknil plena, od katerega veje grozni duh strahovitiga morila. Nato se odpravi po novi sledi. Od potoka se čuje monoton šum, kakor bi kdo s topo žago vlekel preko polena. Pekan stopi bliže in ugleda jezeveca, ki gloje panj in si išče črvov. Počasni možak vidi nasprotnika, ali se ne zaveda nevarnosti. Njegove dolge in ostre igle so z lahkoto že obrezuspešile napade silnih roparjev. Volk, ris in celo panter so zaman poskušali priti do mastne pečenke: žalostno so poginili od njegovih strupenih igel. Ali ribič se ne ustraši mojstra iglavca. Dva dni ni šel na lov zaradi viharja, občuten gled ga silil k napadu na okornega in neumnega jezeveca. Ta je prenehal s svojim delom. Počutil je na tla, da si zavaruje neoboroženi trebuh in nakostreši igle, da je videti dvakrat večji. Njegove bodice so opremljene na skrajnih koncih z bradico, ki je strupena in povzroča pri drugih živalih vnetja, otekline in gnojene. A pekanu pa je ta strup neškodljiv. Približa se jezevcu in se ne briga za njegove srče igle in za otepalni rep. Ročno podloži predno nogo glodalca pod život in ga z urno kretnjo prevrne na hrbet. Preden se nerodni možak zave svojega neugodnega položaja, mu je ribič že raztrgal nezavaran trebuh ter mirno žre nežno in mastno meso, ne glede na bodice. Mnogo igel se

mu zatakne v kožo, mnog jih požre obenem z mesom. Notranjosti ribiča se je prilagodila tudi tej hrani. Brez škode se pomikajo igle po črevesju in ga zapuščajo v snopidih kakor šivanke, da si pri drugih živalih povzročajo neizogibni pogin.

Na temnomodrem nebu že blede zvezde in na vzhodu že slaboten sij naznanja konec lovskega dne. S polnim gobcem se pekan napoti proti svojemu duplu, spotoma pa si hoče odnesti v začetku lova zadavljeno kuno. V bližini drevesa, kjer je skril plen, začne nenadoma delati velike skoke. Kune ni v roguši. Ribičevo milo obličje zadobi sedaj prvič v teku noči jezen izraz. Plen leži pod drevesom na snegu pod šapami velike temnosive zveri s svetlorumenimi očmi, smešnim kratkim repom in licnimi čopi na črnih ušesih. Žival je meter dolga in tehta dvajset kilogramov. Spada med mačke in jo po velikosti prekaša le še puma. Zver s kuno le ris.

Na jezo renečanje ribičev se ris ozre gvišku, prezirljivo zavilsi s tankim glasom in se loti mrtve kune. Bilo je naravnost neverjetno, da bi se manjša žival lotila večje. Ribič je le pol tako velik kakor ris, ki tudi po svoji zunanosti izgleda vse bojevitije. Čopkasta pokončna ušesa, zelene plamene silpajoče oči, najezna dlaka in močni upognjeni hrbet je bilo pravo nasprotje z okroglim, poštemim obrazom ribiča.

Tako se je vsaj zdelo mlademu Johnu, ki je s svojim stricem Davidom ždel v zavetju stare polomljene jelke. "Kaj staviš, stric, da bo stari hudic takoj zadetil črno nedolžno živalico," zasepeče deček na uho staremu lovcu. Starec pa odkliče in se nagne tesno k ušesu mladčnika: "Ti in ta stari hudic bosta sedaj nekaj doživela, česar se ne nadejate."

Ribič ne slutiti, da ga opazujeta dva para človeških oči in se hitro bliži risu. S hripavim krikom odkliče ris s tal, da bi v prihodnje trenutku padel z vso silo na napadalec ter mu zasadi ostre zobe in kremplje v tilnik. Mačja napadalna taktika pa se pri ribiču ne obnese. Ta se nasilno ogne v stran in preden je ris na tleh, plane pekane proti njegovemu zadnjemu koncu, mu pregrizne kito na desni zadnji nogi, obenem pa mu z ostrimi kremplji seže pod trebuh ter mu zada bolecno rano. Velika mačka zauti od besa, razočaranja in bolečine. Ko pade na tla, si podvije ranjeno nogo pod zadnji konec telesa. Ris bi se se lahko rešil, ako bi pograbil kuno in stekel z njo po snegu; ima namreč po zimski gosti obrasla stopala, da se kakor na krpljih varno pomika po snegu. Lahko bi ušel napadalcu, ki se pri vsakemu koraku udara sneg pod njim. Ko pa je mačka čutila da v eni zadnjih nog nima nikake sile, se je vrgla na hrbet, v položaj, kakršnega zavzemajo mačke v skrajni opasnosti. Vse štiri šape obrne proti napadalcu, ostro zobovje pa je rezerva, ki naj zada smrtni udarec onemu, kogar zagrabilo ostri kremplji.

Črni ribič je začel naglo krožiti okoli ležečega risa, ki pa se na hrbtu ležeč ni mogel obračati z isto hitrostjo. Ko je bilo grlo risa za trenutek nezavarovano, mu skočil pekan za vrat in mu zasadi svoje ostre zobe globoko v grlo. Potok krvi brizgne iz vratu in okorni gib risa postajajo vse slabši in slabši, dokler se podhrtevajoče truplo ne stegne mrtvo v sneg.

"Ta risova koža bo prinesla več kakor petdeset dolarjev", pravi John, ko si je nekoliko opomogel od osuplosti.

"Pojdiva in vzemiva jo," pravi stric.

Pri prvih korakih je ribič poskočil, kakor blisk. Z eno šapo na kuni, z drugo na risu, gleda mirno in nedolžno prihajajočima v oči.

"Podoba je, da hoče imeti obe živali", pravi stric in stopi nazaj. Mladenci pa je trenutek dalje vrl v plamteče oči črnega morilca, nato pa je stopil za stricem. "Vendar ni tako nedolžen, kakor sem mislil s početka."

NAJSTAREJŠI INDOEVROPČI

Davno pred svetovno vojno so odhajale v Mezopotamijo, Egipt in v zadnjem času zlasti v Malo Azijo arheološke ekspedicije s celega sveta, učenjaki, dilentanti in trgovci, ki so stikali po dragocenih starinah. Rezultati izkopavanja v Mali Aziji so postajali od dne do dne bolj zanimivi in dokazovali, da je poleg egiptške kulture ki je v celoti znano, babilionske in asirske obstojala v nam dosedaj takorekč neznani sivi pradedi, tudi vsa kultura v Mali Aziji davno prej nego so nastopili v zgodovini Grki in šele nekaj sto let za njimi Rimljani. V muzejih v Londonu, Berlinu, Parizu in Carigradu so se naglo gomolili, veliki zakladi iz izkopavanja v Mali Aziji in učenjaki so iz najdb rekonstruirali novo življenje in čitali prastaro zgodovino človeštva. Svetovna vojna je sicer ustavila to živahno delovanje, toda še z večjo gorečnostjo so se znanstveniki sedaj po vojni lotili tega dela.

Bile so to v prvi vrsti epohalne najdbe in izkopnine arheologa H. Winklera v Boghaz Kaju, vzhodno od Angore, ki je razkril bogate državne arhive hititskih kraljev. Ti arhivi so obstojali iz več tisoč glinastih tablic, popisanih s klinopisnimi v dosedaj neznanskem jeziku, ki so ga učenjaki krstili za hititski. Sprva se ni dalo dognati niti kakšen je ta jezik, niti katerim drugim jezikom je soroden in kateri narod je prebival v teh krajih.

Pri teh raziskavanjih je že pred vojno sodeloval sloveči mladi škotski arheolog in orijentalist, profesor praškega vseučilišča dr. Miroslav Hrozný. In prav njemu se je posrečilo razrešiti "hititsko uganiko", prečitate napise, ugotoviti jezik in končno napisati prvo slovnico tega jezika, ki so ga dosedaj imenovali hititskega. "Die Sprache

Leta 1925 je organiziral profesor Hrozný je dokazal, da pripada hititski jezik veliki rodbini indoevropskih jezikov (kakor latinske, grške, germanske in slovanske jeziki), ter s svojim stališčem v tem vprašanju sijajno zmagal pred vsem znanstvenim svetom. Po ugotovitvi profesorja Hrozného se "voda" imenuje hititsko "vadar" (angelsko watter), "kdo", latinsko "quis", hititsko "kuis", "kaj", latinsko quid, hititsko "kuit" itd.

Leta 1925 je organiziral profesor Hrozný arheološko ekspedicijo v Malo Azijo in posrečilo se mu je izkopati bogate in dragocene znanstvene zaklade. O tem so takrat pisali časopisi vsega sveta. V razvalinah hititskega mesta v srednji Mali Aziji nedaleč od mesta Kalkazarija, v trosečnem hribu Kultepe je našel poleg drugih najdb okrog tisoč let pred Kristom. So to takozvane "kapadoške" tablice, pisane s klinopisnimi pismeni v asirščini. Zesbna in trgovska pisma so to, pogodb, zapisniki in slinč prastari znanaki iz kulture, ki je še starejša, nego je bila hititska, iz drugega tisočletja pred Kristom.

Stari narodi Babilonci, Asirci, Hititi in razni drugi narodi so pisali na glinaste tablice. Pisali so nanje, dokler so bile še mehke, nato pa so jih dali posušiti in ožgati. Toda pisma in spise so pošiljali po slini na mesto svoje določbe, mnogo sto in sto milj daleč. Prečitate tablice so shranjevali v glinaste zabojke ali skrinje in ti zabojki, oziroma skrinje so "arhivi", ki se nahajajo sedaj dobro ohranjeni

bodisi razbiti pod razvalinami, v tem slučaju šele treba sestavljati. Ti arhivi, leže pod razvalinami privatnih hiš, trgovin, kraljevskih palač in hramov.

Profesor Hrozný je nedavno tega predložil francoski akademiji napisov "Academie des inscriptions" obsežno poročilo o svojih najnovejših razkritjih. Posrečilo se mu je namreč prebrati na eni izmed tablic prastari hititski napis, ki ima za najstarejšo zgodovino Male Azije epohalni pomen in katerega se doslej še nikomur ni posrečilo prebrati.

Profesor Hrozný mi je povedal o tem svojem razkritju tole:

V III. tisočletju pred Kristom je živela v Mali Aziji narod, ki se je imenoval Hititi, b. indoevropskega izvora, in se je priselil najbrže s Kavkaza. V III. tisočletju so se priseljevali od vzhoda v Malo Azijo korak za korakom Babilonci, za njimi pa Asirci in so si pokorili Hitite. Tako so končno nad vso Malo Azijo zagospodovali Asirci. Toda okrog leta 2000 pred Kristom se je naenkrat končala to asirsko gospodstvo z naglo katastrofo. To katastrofo je povzročila invazija tuje narode, ki je prišel z zapada. Ta narod ne more biti drugi, kakor indoevropski Hititi, katerih govorico je profesor Hrozný rekonstruiral. Profesor Hrozný domneva, da so prišli ti Indoevroplci v Malo Azijo okrog leta 2000, pred Kristom in sicer preko Bospora, skrajnih meja današnje Ukrajine. Njih predstraže so bili takozvani Luiti, ki so že pred približno 500 leti pridli v Malo Azijo in se postavili jugovzhodnega obrežja. V jezikovnem oziru so Luiti in Hititi bližnji sorodniki.

Gori navedena glinasta tablica, ki ji je prečital profesor Hrozný, je bila last hititskega kralja Anitasa in imata zato izredno znanstveno vrednost, ker jasno in odlično dokumentuje, kako se je izvršila preselitev Indoevropevcov iz njihove pradedovine v Malo Azijo. Na čelu izseljencev ni korakal en sam voditelj maršev narod zavojateljev, se je razdelil v več vojev in vsak voje je imel svojega voditelja. Voj za vojem je prihajal v deželo in se poseljal mesta za mestom. Okrog teh mest so plemena snovala lokalne mestne države, ki so bili druga od druge neodvisne. Tako okoli leta 2000, pred Kr. so vladali posamni hititski kralji v mestih Kuššara, Nešaš, Hattusaš in Zalta. Ti indoevropski kralji so bili v neprestanih bojih drug z drugim in so se borili za hegemonijo nad vso Malo Azijo. Središče Hititov je bilo najbrže v mestu Kuššar, ki je bilo najbrže današnje turško mesto Gjuar Kalesy, jugozapadno od Angore, pozneje Nešaš ("Nysa"), južno od reke Kizilyrme.

Okrog leta 1930 pred Kristom se je posrečilo kralju mest Kuššara in Nešaš, Anitasu, da je zavladal nad

SEMENA

V zalogi imam najboljša poljska vrtna in cvetlična semena.

Pišite bo brezplačni semenski cenik.

Blago pošiljam poštne prosto.

MATH. PEZDIR

Box 772, City Hall Sta.
New York, N. Y.

Nesreča ne počiva!

Tudi smrt ne. Podvrženi ste eni ali drugi vsak dan. KAJ STE PA STORILI ZA SVOJO OBRAMBO IN ZA OBRAMBO SVOJIH OTROK?

Ali ste že zavarovani za slučaj bolezni, nesreče ali smrti? Ako ne, tedaj pristopite takoj k bližnjemu društvu Jugoslovanske Katoliške Jednote. Naša jednota plačuje največ bolniške podpore med vsemi jugoslovanskimi podpornimi organizacijami v Ameriki. Imovina znaša nad \$1.000.000,00, članstva nad 20.000. Nova društva se lahko ustanovijo v Združenih državah ali Kanadi z 8. člani. Pristopnina prosta. Berite najboljši slovenski tednik "Novo Dobo", glasilo JSKJ. Pišite po pojasnila na glavnega tajnika, Joseph Fishler, Ely, Minnesota.

EVROPA ZASTRUPLJA

ORIENT

V Ženevi je zborovala te dni komisija Društva narodov proti sirjenju opija in drugih omamnih sredstev. Proti koncu zasedanja je poročal komisiji policijski ravnatelj iz Kaira Rusel paša o cvetoči trgovini z omamnimi sredstvi v Egiptu in o načinu, kako spravljajo tihotapci ta strup iz Evrope v Egipt. Rusel paša je izjavil, da sta bila do svetovne vojne edina omamna strupa v Egiptu hasiš in opij, a še ta dva sta bila zelo redka. Po vojni je pa začel prodajati nek grški zdravnik v odlični egiptski družbi tudi kokain, ki se je kmalu zelo razširil in je zdaj še bolj priljubljen kakor v Evropi.

Že leta 1924 so prodajali kokain javno na ulicah egiptskih mest. Kilogram kokaina je veljal okrog 45 dolarjev, heroina pa 85 dolarjev. Mentaliteta prebivalcev Egipta je za verižništvo z omamnimi sredstvi zelo ugodna, kajti egiptski trgovci hočejo pri tem dobro zaslužiti. Vlada je že l. 1925 pooblastila zakon proti sirjenju omamnih sredstev in v enem letu je bilo obsojenih 2600 verižnikov, toda učinek strožjih odredb je bil samo ta, da je zavzel mesto kokaina še nevarnejši heroin, katerega so prodajali koncem predlanskega leta že po 216 dolarjev kg.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je počen o potnih listih, priljaji iz drugih stvari. Vselej naše dolgotrajne izkušnje vam mi zamoremo dati najboljša pojasnila in priporočamo vedno se provizivne brozurnike.

Tudi nedržavljan zamorejo potovati v stari kraj na obisk, toda preskrbeti si morajo dovoljenje za povrnitev (Return Permit) iz Washingtona, ki je veljaven za eno leto. Brez permita je sedaj nemogoče priti nazaj tudi v teku 6. mesecih in šit se ne pošiljajo več v stari kraj, ampak ga mora vsak prošle osebo dvigniti pred odpotovanjem v stari kraj. Prošnja za permit se mora vložiti najmanj eden mesec pred nameravanim odpotovanjem in on, ki potuje preko New Yorka, naj se jima pošlje na Barge Office, New York, N. Y.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Glasom nove ameriške priseljenske postavke, ki je stopila v veljavo z prvim julijem, znaša jugoslovanska kvota 845 priseljencev letno, a kvotni viziji se izdajajo samo onim prošilcem, ki imajo prednost v kvoti in ti so: Stariš ameriških državljanov, možje ameriških državljanov, ki so se po 1. juliju 1928. leta poročili, žene in neporočeni otroci izpod 18. leta poljedelce. Ti so opravičeni do prve polovice kvote. Do druge polovice pa se opravičeni žene in neporočeni otroci izpod 21. leta onih nedržavljanov, ki so bili postavno pripuščeni v to deželo za stalno bivanje.

Za vsa pojasnila se obračajte na poznano in sanceljivo

SAKSER STATE BANK

63 CORTLANDT STREET
NEW YORK

Math. Kirn

HEATING

NA LAHKE OBROKE

Delo garantirano

Phone North Chicago 3166

1026 LENOX AVE

NORTH CHICAGO, ILL.

Naročite SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR

za leto 1930

ki je letos izredno zanimiv.

POŠLJEMO VAM GA POŠTNE PROSTO ZA

50c

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

216 West 18 Street

New York, N. Y.

Mali Oglasi

imajo velik uspeh

Prepričajte se!

